

KRŠĆANSKO SVJEDOČANSTVO U MULTIRELIGIJSKOME SVIJETU

Preporuke za ponašanje

Svjetski savez crkava
Papinsko vijeće za međureligijski dijalog
Svjetska evanđeoska alijansa

Preambula

Misija pripada samom biću crkve. Naviještanje Riječi Božje i svjedočenje svijetu bitno je za svakog kršćanina. Istovremeno, nužno je to činiti u skladu s evanđeoskim načelima, uz puno poštovanje i ljubav za svakog čovjeka.

Svjesni napetosti među narodima i zajednicama različitih vjerskih uvjerenja i raznolikih tumačenja kršćanskoga svjedočanstva, Papinsko vijeće za međureligijski dijalog (PCID), Svjetski savez crkava (WCC) i, na poziv WCC-a, Svjetska evanđeoska alijansa (WEA), susretali su se tijekom pet godina, kako bi zajedno razmišljali i priredili ovaj dokument koji će služiti kao niz preporuka za ponašanje pri kršćanskom svjedočenju u svijetu. Ovaj dokument ne namjerava biti teološkom izjavom o misiji, nego upućuje praktična pitanja povezana s kršćanskim svjedočenjem u multireligijske svijetu.

Svrha je ovog dokumenta potaknuti crkve, crkvene sabore i misijske organizacije da razmisle o trenutnim praksama i iskoriste preporuke u ovom dokumentu za pripremu, gdje je to prikladno, vlastitih smjernica za svjedočenje i misiju među narodima drugih vjera i među onima koji ne ispovijedaju bilo koju religiju. Nadati se da će kršćani diljem svijeta proučiti ovaj dokument u svjetlu vlastite prakse u svjedočenju svoje vjere u Krista, riječju i djelom.

Temelj kršćanskog svjedočanstva

1. Za kršćane je prednost i radost da blago i s poštovanjem iznesu razloge nade koja je u njima (usp. 1. Petrova 3,15).

2. Isus Krist najveći je svjedok (vidi Ivan 18,37). Kršćansko je svjedočanstvo uvijek sudjelovanje u njegovu svjedočanstvu, koje poprima oblik naviještanja kraljevstva, služenje bližnjemu i potpuno sebedarje čak i ako taj čin davanja vodi do križa. Baš kao što je Otac poslao Sina u sili i snazi Duha Svetoga, tako su i vjernici poslani u misiju kako bi svjedočili riječju i djelima ljubav Trojedinoga Boga.

3. Primjer i učenje Isusa Krista i rane Crkve moraju biti putokazi kršćanske misije. Tijekom dva tisućljeća kršćani su nastojali slijediti Kristov put, šireći radosnu vijest o Božjem kraljevstvu (usp. Lk 4,16-20).

4. Kršćansko svjedočanstvo u pluralističkom svijetu uključuje sudjelovanje u dijalogu s ljudima različitih religija i kultura (usp. Dj 17,22-28).

5. U nekim je kontekstima teško, otežano ili čak zabranjeno živjeti i naviještati evanđelje pa ipak kršćane Krist i ondje šalje da u međusobnoj solidarnosti vjerno nastave svjedočiti o njemu (vidi Matej 28,19-20; Marko 16,14-18; Luka 24,44-48; Ivan 20,21; Dj 1,8).

6. Ako kršćani sudjeluju neprimjerenim misijskim metodama, pribjegavajući prijevari i uporabi sredstava prisile, oni izdaju evanđelje i mogu uzrokovati patnju drugima. Takva zastranjenja traže pokajanje i podsjećaju nas na našu potrebu stalne Božje milosti (vidi Rimljanima 3,23).

7. Dok je njihova odgovornost da svjedoče o Kristu, kršćani potvrđuju da je obraćenje u konačnici djelo Duha Svetoga (usp. Iv 16,7-9; Djela 10,44-47). Priznaju da Duh puše gdje Duh hoće, na načine koje ni jedno ljudsko biće ne može kontrolirati (usp. Iv 3,8).

Načela

Kršćani su pozvani pridržavati se sljedećih načela u nastojanju ispunjenja Kristova poslanja na prikladan način, posebice u međureligijskim kontekstima.

1. **Djelovanje u Božjoj ljubavi.** Kršćani vjeruju da je Bog izvor sve ljubavi i, u skladu s tim, u svom svjedočenju pozvani živjeti život ljubavi i ljubiti svoje bližnje kao sebe same (vidi Matej 22,34-40; Ivan 14,15).

2. **Nasljedovanje Isusa Krista.** U svim aspektima života, a posebice u svom svjedočenju, kršćani su pozvani nasljedovati primjer i nauk Isusa Krista, dijeleći njegovu ljubav, dajući slavu i čast Bogu Ocu u sili Duha Svetoga (vidi Ivan 20,21-23).

3. **Kršćanske vrline.** Kršćani su pozvani na to da integritet, ljubav, suosjećanje i poniznost budu prisutni u njihovu ponašanju te da nadvladaju svaku aroganciju, ulagivanje i prijezir (usp. Galaćanima 5,22).

4. Djela služenja i pravednost. Kršćani su pozvani pravedno djelovati i nježno ljubiti (vidi Mih 6,8). Nadalje, pozvani su služiti drugima i na taj način prepoznati Krista u najmanjemu od svojih sestara i braće (vidi Matej 25,45). Djela služenja, kao što su obrazovanje, zdravstvena skrb, humanitarna služba i djela pravednosti i zastupanja sastavni su dio svjedočenja evanđelja. Iskorištavanje situacije siromaštva i potrebe nema mjesta u kršćanskoj misiji. Kršćani bi trebali prokazati i suzdržati se od svakog oblika vrbovanja, uključujući financijske poticaje i nagrade u svojim djelima služenja.

5. Razlučivanje u službama ozdravljenja. Služba ozdravljenja sastavni je dio naviještanja evanđelja. Kršćani su pri tom pozvani razlučivati, poštujući pritom ljudsko dostojanstvo i osiguravajući da osjetljivost i potreba nevoljnika ne budu pritom zlorabljene.

6. Odbijanje nasilja. Kršćani su pozvani odbaciti svaki oblik nasilja, čak i psihološki ili društveni, uključujući i zlorabe ovlasti u svom svjedočenju. Oni također odbacuju nasilje, nepravednu diskriminaciju ili represiju od strane bilo vjerskih ili svjetovnih organa, uključujući povredu ili uništenje bogomolja, svetih simbola ili tekstova.

7. Sloboda religije i vjerovanja. Vjerska sloboda, uključujući pravo na javno ispovijedanje, prakticiranje, propagiranje i promjenu vlastite religije proistječe iz samog dostojanstva ljudske osobe, koje se temelji na stvaranju svih ljudskih bića na sliku i sličnost Božju (vidi Postanak 1,26). Prema tome, svi ljudi imaju jednaka prava i obveze. Kada je religija instrumentalizirana u političke svrhe ili kad se dogodi vjerski progono, kršćani su pozvani da se uključe u proročko svjedočenje prokazujući takva djela.

8. Uzajamno poštovanje i solidarnost. Kršćani su pozvani posvetiti se suradnji sa svim ljudima u međusobnom poštovanju, zajedničkom promicanju pravednosti, mira i zajedničkog dobra. Međureligijska suradnja bitna je dimenzija tog predanja.

9. Poštivanje svih ljudi. Kršćani prepoznaju da evanđelje istovremeno izaziva i obogaćuje kulture. Čak i kad evanđelje predstavlja izazov određenim aspektima kulture, kršćani su pozvani poštivati sve ljude. Kršćani su također pozvani u svojim kulturama prepoznati one elemente koje evanđelje izaziva.

10. Odricanje od lažnog svjedočenja. Kršćani trebaju govoriti iskreno i s poštovanjem; slušati im je kako bi naučili i razumjeli tuđa vjerovanja i prakse te ohrabreni priznali i cijenili ono što je istinito i dobro u njima. Svaki komentar ili kritički pristup treba biti u duhu uzajamnog poštovanja, pazeći pri tom da se ne svjedoči lažno o drugim religijama.

11. Omogućavanje osobnog prosuđivanja. Kršćani priznaju da je promjena religije za neku osobu odlučujući korak koji mora biti popraćen s dovoljno vremena za adekvatno promišljanje i pripremu. Tijekom tog procesa valja osigurati punu osobnu slobodu.

12. Izgradnja međureligijskih odnosa. Kršćani bi trebali nastaviti graditi odnose poštovanja i povjerenja s ljudima različitih religija i time olakšati dublje uzajamno razumijevanje, pomirenje i suradnju za zajedničko dobro.

Preporuke

Treće konzultacije u organizaciji Svjetskog vijeća crkava i PCID Svete Stolice u suradnji sa Svjetskom evanđeoskom alijansom, uz sudjelovanje najvećih kršćanskih obitelji vjere (katoličke, pravoslavne, protestantske, evanđeoske i pentekostalne), postupajući u duhu ekumenske suradnje pripremile su ovaj dokument na razmatranje crkvama, nacionalnim i regionalnim denominacijskim tijelima i misijskim organizacijama, a pogotovo onima koji rade u međureligijskom kontekstu, te preporučuju da ova tijela:

1. **prouče** pitanja navedena u ovom dokumentu, a gdje je to prikladno formuliraju smjernice za postupanje u vezi kršćanskog svjedočanstva koje se odnose na njihov specifičan kontekst. Gdje je to moguće, treba to učiniti ekumenski i u suradnji s predstavnicima drugih religija.

2. **izgrade** odnose poštovanja i povjerenja s ljudima svih religija, osobito na institucionalnoj razini između crkava i drugih vjerskih zajednica, uključe se u stalan međureligijski dijalog, kao dio svoga kršćanskog predanja. U određenim kontekstima, gdje su godine napetosti i sukoba stvorile duboke sumnje i razorile povjerenje među zajednicama kao i unutar njih samih, međureligijski dijalog može pružiti nove mogućnosti za rješavanje sukoba, uspostavljanje pravednosti, iscjeljenje sjećanja, pomirenje i izgradnju mira.

3. **potiču** kršćane da ojačaju svoj vjerski identitet i vjeru, dok produbljuju svoje znanje i razumijevanje različitih religija; dok to čine uzimaju u obzir perspektive sljedbenika tih religija. Kršćani bi trebali izbjegavati pogrešno tumačenje vjerovanja i prakse ljudi drugih religija.

4. **surađuju** s drugim vjerskim zajednicama u međureligijskom zastupanju pravednosti i općega dobra i, gdje god je to moguće, stoje zajedno kao znak solidarnosti s ljudima u situacijama sukoba.

5. **pozivaju** svoje vlade kako bi se osiguralo da se sloboda vjeroispovijesti ispravno i sveobuhvatno poštuje, prepoznajući da je u mnogim zemljama onemogućeno vjerskim institucijama i osobama ostvarivanje njihove misije.

6. **mole** za svoje susjede i njihovu dobrobit, prepoznajući da je molitva sastavni dio kako onoga tko smo i što radimo, tako i Kristove misije.

Dodatak: Pozadina dokumenta

1. U današnjem svijetu kršćani sve više međusobno surađuju, kao što surađuju i sa sljedbenicima drugih religija. Papinsko vijeće za međureligijski dijalog (PCID) Svete Stolice i Program međureligijskog dijaloga i suradnje Svjetskog saveza crkava (WCC-IRDC) imaju zajedničku povijest takve suradnje. Primjeri tema na kojima su PCID/WCC-IRDC surađivali u prošlosti, jesu: Međureligijski brak (1994. – 1997.), Međureligijska molitva (1997. – 1998.) i Afrička religioznost (2000. – 2004.). Ovaj je dokument rezultat njihova zajedničkog rada.

2. U porastu su međureligijske napetosti u današnjem svijetu, što uključuje nasilje i gubitak ljudskih života. Politike, ekonomije i drugi čimbenici igraju ulogu u tim sukobima. I kršćani ponekad sudjeluju u tim sukobima, bilo dragovoljno ili prisilno, bilo kao oni koji su progonjeni ili kao oni koji sudjeluju u nasilju. U odgovoru na ovo, odlučili su na PCID i WCC-IDRC angažirati se oko ovih pitanja i sudjelovati u zajedničkom procesu izrade preporuka za ponašanje u kršćanskom svjedočenju. WCC-IDRC pozvao je Svjetsku evanđeosku alijansu (WEA) da sudjeluju u ovom procesu, što su oni rado prihvatili.

3. Najprije su održane dvije konzultacije: prve, u Larianu u Italiji, u svibnju 2006., pod nazivom "Procjena realnosti", gdje su predstavnici različitih religija podijelili svoja razmišljanja i iskustva o pitanju obraćenja. Izjava sa savjetovanja kaže, u jednom svom dijelu: 'Potvrđujemo da, dok svatko ima pravo pozvati druge da razumiju njegovu vjeru, to ne bi trebalo biti ostvareno kršenjem prava drugih i njihovih vjerskih osjećaja. Sloboda vjeroispovijesti nalaže svima nama jednaku neupitnu odgovornost da se poštuje vjera drugačija od naše te da se nikada ne kleveće, omalovažava ili lažno predstavlja u svrhu podržavanja superiornosti svoje vjere.'

4. Druge, međukršćanske konzultacije, održane su u Toulouseu u Francuskoj, u kolovozu 2007., a promišljalo se o istim pitanjima. Temeljito se raspravljalo o sljedećim pitanjima: Obitelj i zajednica, Poštivanje drugih, Ekonomija, Marketing i natjecanje te Nasilje i politika. Pastoralna i misiološka pitanja o tim temama postala su podlogom teološkog promišljanja i načela razvijenih u ovom dokumentu. Svako je pitanje samo po sebi važno i zaslužuje veću pozornost od one koja mu se može pridati u ovim preporukama.

5. Sudionici trećih (međukršćanskih) konzultacija sastali su se u Bangkoku na Tajlandu, 25.-28. siječnja 2011. i finalizirali ovaj dokument.